

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 70 lir (za inozemstvo 75 lir), za 1/2 leta 35 lir, za 1/4 leta 17.50 lir, mesečno 6.— lir. Tedenska izdaja letno 25 lir. Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

CONCESSIONARIO ESCLUSIVO per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

IZKLUČNO ZASTOPSTVO ZA OGLASE v Kr. Italije (razen za Ljubljansko pokrajino) in inozemstvo ima ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

Izhaja vsak torek in petek

Ljubljana, petek 31. julija 1942-XX

Cena posamezni številki lir 0'60

Sprememba naredb o cenah vin

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal naslednjo naredb:

Clen 1. — Clen 7. naredb z dne 6. maja 1942-XX št. 83 o cenah vin se spreminja takole:

Izvrsta so od te ureditve peneča se vina, pelinkovci in aperitivna vina, likerska vina, vina iz suhega grozdja, muškati, vina iz sorte aleatico, marsala, vino santo in vina mistele.

Poleg tega so izvrsta najmanj triletna stara vina, to je pridelek iz vinskih letin 1938 in prejšnjih, uvožena iz drugih pokrajin Kraljevine v izvornih, po proizvajalcu polnjenih in zamašenih buteljkah.

Izvor, kakovost in starost uvoženega vina se morajo dokazati s potrdilom, ki ga izda prehranjevalni odsek izvorne pokrajine.

Clen 2. — Ta naredba stopi v veljavo na dan objave v »Službenem listu za Ljubljansko pokrajino«.

Ljubljana dne 28. julija 1942-XX.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino: Emilio Grazioli

Predlog za uvedbo turnusa med trgovinami oblačilne stroke

Kakor poroča »Il Piccolo di Trieste« od preteklega četrtka iz Rima, je Ministrstvo za korporacije — glavno ravateljstvo za trgovino po proučitvi predloga trgovcev tekstilne in oblačilne stroke, da bi se smele prodajalne te vrste zapreti za ves čas od 10. do 30. avgusta t. l., ta predlog odklonilo, ker gre tu za racionirane predmete, a pri teh se mora zagotoviti, da je neko prikladno število prodajalnic vedno odprtih. Vsekakor pa pokrajinski korporacijski sveti — ob primerni porazvrstitvi (turnusu), s katerimi se zagotovi nepretržno oskrbovanje — lahko dovoljujejo, da se take trgovine začasno zapro, toda ne za dalj ko po 10 dni.

Nova ureditev romunskega petrolejskega gospodarstva

Romunska vlada je izdala nov zakon o pridobivanju in predelovanju nafte. Državni vpliv se z novim zakonom na vse petrolejsko gospodarstvo znatno poveča. Poskusna vrtnanja se bodo v bodoče dovoljevala le v krajih, v katerih je načrtno izkoriščanje ležišč zagotovljeno. Vsa surova nafta se mora predelati v Romuniji. Prepovedan je tudi izvoz napol rafinirane nafte. Podjetja, ki proizvajajo več kakor 5 vagonov nafte na dan, morajo oddati predpisani delež za kritje domačih potreb na nafti. Vsa podjetja petrolejske industrije se postavljajo pod državno nadzorstvo. Novi zakon določa nadalje posebne ugodnosti domačemu kapitalu, ki je soudeležen v petrolejski industriji. Posebne ugodnosti priznava novi zakon velikim podjetjem z več ko 400 milijonov levov kapitala, če je vsaj 75 odstotkov tega kapitala v romunskih rokah. Novi zakon določa končno ustanovitev državnega zavoda za raziskovanje nafte in petroleja. V zavodu so zastopana romunska gospodarska ministrstva in petrolejska podjetja.

Najvažnejša javna dela v Italiji

Pomanjkanje goriv odtehtajo v Italiji ogromne vodne sile, ki so vzorno izkoriščene. Že leta 1922. je bila italijanska električna industrija tako razvita, da je proizvodnja presežala 4 milijarde kWh na leto, zdaj pa je sestav električnih naprav tako ogromen, da je Italija v tem pogledu dosegla prvenstvo v Evropi. Konec l. 1938. je bilo v obratu 1331 električnih naprav s proizvodnjo nad 15 milijard kWh, od česar je šlo za razsvetljavo 12%, za pogon 10%, za motorno silo 50%, za kemično in kovinsko industrijo pa 28%.

Važna so nabirališča vode, ki so po svojem številu in po svoji velikosti Italiji v ponos. Danes jih je 168 s kapaciteto za približno 1 milijardo in 800 milijonov kubičnih metrov. Med najdržnejša in največja dela te vrste spadata dva nasipa na otoku Sardiniji; prvi na Konigasu je visok 58 metrov ter ima izkoriščeno kapaciteto 242 milijonov kubičnih metrov, drugi na Tirsu z uporabno kapaciteto 400 milijonov kubičnih metrov pa je visok 63 metrov. Vrednost hidroelektričnih naprav se ceni na okrog 25 milijonov lir.

Pri rečni hidravliki ima Italija tudi prvenstvo, ko že stoletja izvršuje obdudovanja vredna dela za

urejevanje rečnih tokov. Taka dela imajo slavno tradicijo in z njimi so bile popolnoma spremenjene cele pokrajine. O ogromnem delu pričajo naslednji podatki iz knjige Mario Missiroli: Kaj dolguje Italija Mussoliniju. Nasipi so bili zgrajeni v dolžini 1,604.764 km, jezov pa je bilo zgrajenih in obnovljenih za 5,656.109 km, da branijo ozemlje, ki presega eno desetino državne površine. Ta dela so stala 1 milijardo in 748.5 miliona lir.

Ogromna delavnost se je izkazala tudi pri graditvi javnih in stanovanjskih poslopij. Tako so občine zgradile za 147 milijonov 4135 malih stanovanjskih hiš. Razni zavodi so zgradili za 2 milijardi in 560 milijonov 8335 poslopij, v katerih je okrog 105.000 stanovanj. Zasebne zadrage so zgradile 2290 poslopij, v katerih je 12.300 stanovanj, za 1 milijardo 560 milijonov. Železničarske zadrage so zgradile za 548 milijonov 1850, zavod za hiše državnih uradnikov pa 639 hiš za 750 milijonov.

Važno poglavje so zidave in prezdave šol. Leta 1923. je bil izveden strokovnjaški pregled vseh šolskih poslopij v državi in ugotovilo se je, da je od 83.000 učilnic samo okrog 45.000 prikladnih in

vsem zahtevam ustrežajočih. Do l. 1939. je bilo že 30.693 novih učilnic za 1 milijardo 900 milijonov lir. V tej dobi izvedena asanacijska in higienska dela so stala 2 milijardi in 900 milijonov lir, do l. 1940. pa je bilo zgrajenih toliko vodovodov, da je bilo z vodo preskrbljenih 3280 središč, ki imajo nad 16 milijonov prebivalcev.

Nad 5 milijard so stala javna dela v pokrajinah, ki so bile prizadete od vojne in elementarnih nesreč, velike napore in izdatke pa pa so zahtevala tudi javna dela v mestih, pri čemer je bil Rim v prvi vrsti upoštevan po svoji zgodovinski in politični važnosti. Za regulacijski načrt in cestno ureditev Rima so znašali izdatki poldrugo milijardo, vsega skupaj pa je bilo od l. 1922. do 1939. potrošeno za javna dela, za javno higieno ter za prosveto in umetnine v Rimu nad 2 milijardi lir. Rim je dobil tudi svojo planinsko postojanko. To je 2213 metrov visoki Terminillo v Sabinskih gorah. Iz Rima vodi velika nova cesta do kote 1751, kjer se začne nova visokogorska cesta, ki je dolga 17 km. Terminillo je vse leto idealni cilj rimskega turizma. Do njegovega vznožja traja avtomobilska vožnja komaj dobro uro.

gradivom za leto 1937. zaključena statistika, je samopreskrba Evrope znatno napredovala. Pri krušnem žitu je avtarkija popolna, pridobivanje rastlinskega olja in maščob se je povečalo, v tekstilni industriji so se močno uveljavila umetna vlakna, s pridom se uporabljajo sintetična goriva, v raznih evropskih deželah pa dobro uspevajo tudi nove kavčukove rastline. Pred šestimi leti je imela Evropa pri svetovni proizvodnji nekaterih kovin le skromne deleže: pri kositrju 1,7, pri bakru 11, pri svincu 20, pri cinku 29%, potem pa se je močno kot protiutež dvignila evropska produkcija boksita, magnezija, dolomita, magnezita in aluminija, ki je lani dosegla že 63% svetovne proizvodnje.

Za temelj industrijske proizvodnje ima Evropa dovolj železa in premoga, dovolj ima tudi lesa, agrarna proizvodnja se v vseh svojih panogah dviga in kjer koli so potrebne izmenjave surovin in izdelkov, je Evropa v manjši meri odvisna od drugih kontinentov, kakor pa so odvisni oni od nje.

Narodni dohodki v južno-vzhodnih evropskih deželah

Madžarski finančni minister je objavil, da znaša narodni dohodek Madžarske letnih 7.5 milijarde pengö in da pride tako na prebivalca razširjene Madžarske okrog 500 pengö. Med južno-vzhodnimi evropskimi deželami je ta kvota najvišja, kar je razvidno iz naslednje primerjave:

Romunija ima tudi okrog 15 milijonov prebivalcev, njen narodni dohodek pa znaša na leto okrog 250 milijonov levov ali 17.000 levov = 480 pengö na prebivalca. Bolgarija z 8 milijoni prebivalcev ima 75 milijard levov letnega narodnega dohodka ali 9375 levov = 375 pengö na prebivalca. Od hrvaškega narodnega dohodka pride letno na prebivalca 5000 kun = 320 pengö, na Slovaškem pa od letnih 12 milijard 4800 slovaških kron = 480 pengö.

»Südst-Echo« naglašja, da je bil prej narodni dohodek v navedenih deželah nižji in da se je zdaj zvišal zaradi intenzivnejšega gospodarskega sodelovanja z Nemčijo.

Bolgarska zunanja trgovina

Po uradnih podatkih je Bolgarija letos v prvem četrtletju izvozila 102.100 ton blaga v vrednosti 2837.5 milijona levov, uvoz pa je znašal 87.000 ton v vrednosti 2666.2 milijona levov. V lanskem prvem četrtletju je znašal izvoz 103.900 ton za 1727.2 milijona, uvoz pa 95.100 ton za 2342.9 milijona. Uvoz surovin se je po količini znižal, po vrednosti pa se je dvignil od 451 na 558 milijonov levov.

Madžarska vinska letina

Ministrstvo za preskrbo ceni letošnji madžarski vinski pridelek na 8 milijonov hektolitrov, dočim je znašal lanski pridelek nekaj nad 2 milijona hektolitrov. Za mobilizacijo tega obilnega pridelka je vinski trgovini, ki je bila letos julija po razlastitvi nekaterih velikih tvrdk reorganizirana, potreben kredit od 50 do 60 milijonov pengö.

USA pod vojnim pritiskom

Pod tem naslovom objavlja zadnji »Reich« članek o gospodarskem življenju v USA za časa vojne. Med drugim pravi nemški list:

Prebivalstvo v USA začenja polagoma razumeti finančno breme vojne. Ko je seznanilo o novem zvišanju skupnih vojnih kreditov na več ko 200 milijard dolarjev, je padla beseda, da pomeni tako velik izdatek morda državni bankrot ali pa še kaj hujšega. Dokler se govori o vprašanju, da se vojna dobi, takšnih finančnih razmotiranj seveda ni, nekateri odgovorni gospodarski ljudje pa tudi že sedaj opozarjajo na bodoče finančne nevarnosti. Tako je dejal bančnik Schramm, sedanjí predsednik njujorške borze, da je rešitev finančnega problema v tem, da se že sedaj pripravlja preusmeritev gospodarstva za čim večji razvoj danes še neizrabljene proizvodnje. Priporoča čim svobodnejšo trgovino, da se povečata ne le izvoz, temveč tudi uvoz ter domača potrošnja.

Povprečni Amerikanec pa ne misli na povojno dobo, temveč predvsem na nove davke in višje cene. Teoretiški trde, da spajanje davčnega razvoja in razvoja cen pomeni rešitev, ker se vplivi z davki presežek kupne moči in zavre dviganje cen. Teoretično je to tudi pravilno, praktično pa pomeni to padanje življenjske ravni.

Zanimive podatke objavlja ameriški tisk o uporabi višjih dohodkov. Po teh podatkih se je v Združenih državah Severne Amerike zaradi dviga cen v prvih 4 mesecih t. l. povečal dohodek ljudi za 6.5 milijard dolarjev. Od tega se je porabilo 38% ali 2.3 milijarde za vojna posojila, 1.1 milijarde za odplačilo dolgov in 1.3 milijarde za davke. Nadalje navajajo listi,

da je bilo sedaj potrebno za nakup blaga 16.7 milijarde dolarjev, dočim lani le 14.1 milijarde, ker so cene narasle za 19%. Potemtakem da je 2.3 milijarde vzela inflacija. 1.3 milijarde se je torej izdalo več kakor pa so znašali višji dohodki od pridobnine.

Promet v detajlni trgovini je nazadoval za 13 odstotkov, kar je premalo, ker naj bi znašala omejitev v civilni potrošnji po mnenju diktatorja cen Hendersona 25%. Povprečna številka pa ne nudi jasne slike, ker so razmere v vsaki skupini detajlne trgovine drugačne. Kjer so bile zaloge velike, je padel promet v večji meri. Tudi luksuzno blago se je slabše prodajalo. Značilno je naslednje. Inventura velikih njujorških veleblagovnic je pokazala, da so se zaloge zvišale za 57%, promet pa samo za 4%. Veletrgovina je mislila, da bo prepoved proizvodnje blaga povzročila velik val nakupov, toda ti so veljali samo življenjskim potrebščinam. Drug primer. Navzlic ustavitvi proizvodnje zaseb-

nih avtomobilov, prodajo trgovci z avtomobili le težko stare avtomobile, ker manjka kavčukastih obročev in bencina. Posledica tega je bila, da je cena za stare avtomobile padla za 30%. Na drugi strani pa se plačuje za stare bicikle do 37 dolarjev.

Gospodarski položaj ostaja za nižje sloje še nadalje napet. Ravno za blago, ki ga potrebujejo ti potrošniki, pa je nevarnost dviga cen posebno velika. Henderson zahteva zato nastavitve novih 90 tisoč uradnikov, ki naj bi kontrolirali cene in omejitev potrošnje. Tej zahtevi pa mnogi odločno ugovarjajo, ker da bi bil to prevelik aparat. Zaradi dviga cen pa se začena v USA nezadovoljstvo in to se vidi tudi v strokovnih zvezah, kar dokazuje oslabeitev vpliva Muraya, ki je bil za Rooseveltovo politiko. Zelo tudi tožijo farmerji nad pomanjkanjem poljedelskih delavcev, ker visoke mezde v industriji pospešujejo beg z dežele. Tako čuti prebivalstvo Združenih držav vedno bolj pritisk vojne.

Preskrba evropske celine s surovinami

»Südst-Echo« navaja, da je leta 1937. prišlo od svetovne proizvodnje surovin in nepredelanih živil na Evropo okrog 45.5%. Delež Severne Amerike je bil takrat 24.8%, Azije 16%, Južne Amerike 7.9%, Afrike in Avstralije skupaj pa 5.8%. Pri sami svetovni proizvodnji živil je znašal evropski delež 47%. Pri tem je bila Evropa največji uvoznik, ker je prevzemala skoraj polovico vsega blaga na svetovnem tržišču. Zelo važno vlogo je imela Evropa pred

sedanjo vojno tudi pri izvozu, ker sta bila skoraj dve tretjini svetovnega izvoza gotovih izdelkov evropskega izvora.

Od evropskega uvoza sta prišli dve tretjini na živila, ena tretjina pa na surovine. Pri vrednosti vsega evropskega uvoza je prišla dobra tretjina na pet najvažnejših surovin: rastlinska olja in maščobe, kovine razen železa, tekstilne surovine, goriva in kavčuk.

Od takrat, ko je bila z zbranim

Iz italijanskega gospodarstva

Delež Italije pri madžarskem izvozu se je letos v prvem četrtletju dvignil od 15,7 na 19,2 %, pri madžarskem uvozu pa od 17,2 na 37,1 %. Zaradi pasivnosti svoje trgovinske bilance z Italijo skrbi Madžarska za povečanje svojega izvoza v Italijo. Italija je sedaj največji dobavitelj tekstilnih izdelkov za Madžarsko. Da se urede te dobave, so bila te dni v Budimpešti pogajanja med predstavniki madžarske in italijanske tekstilne industrije. Sklenjen je bil sporazum o cenah in plačilnih pogojih ter o reklamacijah, količine italijanskih dobav pa bodo določene na zasedanju italijansko-madžarskega gospodarskega odbora, ki bo v začetku septembra.

Glavnice so zvišane pri milanski družbi »Fermania«, ki izdeluje filme in fotografske potrebščine, z novim vplačilom in uporabo rezerv od 40 na 60, pri milanski tvornici avtomobilov Alfa Romeo pa z izdajo novih delnic od 240 na 400 milijonov lir. Družba S. S. Aeroplani Caproni v Milanu je pri glavnici 200 milijonov zabeležila lani 3,2 (prejšnje leto 3) milijone lir čistega dobička.

Prodaja biciklov enotnega tipa se je v Italiji pričela 1. julija in bodo do konca septembra prodali okrog 100.000 takih koles in triciklov. Letna produkcija koles enotnega tipa bo znašala 400.000 do 500.000. Cene so bile, kakor znano, precej znižane. Navadno moško ali žensko kolo stane 750, športno 900, deško 620, tricikelj pa od 1200 do 1800 lir. Rok za prijavo starih koles poteče 31. julija, potem pa se bodo morali tudi stari izdelki prodajati po cenah enotnega tipa.

Predstavniki Mednarodne centrale za tobak v Rimu in Mednarodne znanstvene družbe za tobak v Bremeu so bili povabljeni od Švicarske družbe za pridelovanje tobaka v Zürich. Na sestanku so razpravljali o ustanovitvi mednarodne komisije za saditev tobaka, ki naj bi delovala v okviru Mednarodne centrale za tobak v Rimu. Komisija bo skrbel za sodelovanje med državami-pridelovalci in državnimi-odjemalci tobaka.

Potrošnja rib v italijanskih velikih mestih označuje takole zadnja objava glavnega komisariata za ribolov: Od 12. do 18. julija so bile prodane v ribarnicah petih velemest naslednje količine rib: Rim 1259,4, Milano 475,7, Torino 259,3, Bologna 154,5, Firenza 402 stola.

Za proizvodnjo metana so uporabljivi tudi koruzni storži. V Italiji ostane od letnega pridelka okrog 75 milijonov stotov koruznih storžev in stebel in če se od tega uporabi le kakih 5 odstotkov, bo znašala proizvodnja metana okrog 10 milijonov kubičnih metrov.

Koncerna Finsider in Azienda Minerali Metallici Italiani sta z enakimi deleži udeležena pri Rudarskem društvu v Zagrebu, v Atenah pa je bila ustanovljena družba S. A. Miniere Elleniche za odkrivanje in izkoriščanje rudnih ležišč v Grčiji in drugih južnovzhodnih evropskih deželah.

Hrvatska tekstilna industrija

se je po prvi svetovni vojni razmeroma naglo in močno razvijala. Od leta 1918. do 1939. se je število tekstilnih podjetij dvignilo od 9 na 134, pri čemer pa so vsi te tudi podružnice nekaterih podjetij. »Südost-Echo« meni, da je težko napraviti prognozo za bodočnost hrvatske tekstilne industrije, ker je predvsem skromen temelj surovin. Bombaž in juto je treba uvažati, načrti za pridelovanje bombaža v Dalmaciji niso bili izvedeni, volne pa po količini in kakovosti še ne daje dovolj domača živinoreja. Zadnji letni pridelek konoplje je bil 13.500, lanu pa 8500 ton.

Na Hrvatskem sta v obratu dve bombažni predilnici, ostanek tekstilne industrije pa pride na tkalnice ter obrate za izdelovanje nogavic in trikotaže. Zdaj je 66 tekstilnih obratov, ki morajo kot delniške družbe polagati javno svoje obračune. Te obračune za l. 1941. je letos do konca junija podalo samo 14 podjetij. Skupna bilanca

izkazuje v milijonih kun: akcijskega kapitala 96,40, rezerv 256,87, kreditorjev 142,79, blaga 192,14, poslopij in strojev 243,51. Od akcijskega kapitala bi prišlo povprečno na vsako podjetje blizu 7 milijonov, ker pa ima eno podjetje 56,25 milijona kun akcijskega kapitala, ostane za vsa druga podjetja povprečne kakih treh milijonov. Ugodno je stanje rezerv, zaloge blaga so pa skromne.

Poročila kažejo, da je bilo lanske leto za hrvatsko tekstilno industrijo precej ugodno. Vsa podjetja so dosegla dobičke. Presoje rentabilnosti vse hrvatske tekstilne industrije pa »Südost-Echo« ni izrekel zaradi tega, ker še niso znani letni zaključki cele vrste srednjih podjetij in ker ni izključeno, da so nekateri obrati izkazali znatne dobičke samo zaradi večje vrednosti svojih starih zalog. V splošnem pa je po dosedanjih poročilih slika hrvatske tekstilne industrije zelo ugodna.

Delniške družbe v Srbiji

Kapital delniških družb v Srbiji znaša sedaj 3.351 milijonov din, kar je približno ena tretjina kapitala delniških družb v bivši Jugoslaviji, ki je znašal skupno 9.738 milijonov din. Od vsega sedanjega delniškega kapitala je 2.975 milijonov v Beogradu ali 83,7 %, v Srbiji 465 milijonov ali 13,1 % in v Banatu 110,5 milijona ali 3,13 %. Znatne davčne ugodnosti, ki so jih uživale delniške družbe v Beogradu, zlasti pa ugodnosti, ki so bile priznane industrijskim podjetjem, so povzročile, da se je delniški kapital vedno bolj koncentriral v Beogradu. Vse kaže, da so tudi sedaj razmere za delniške družbe v Beogradu ugodne.

Po poslu se deli srbski delniški

kapital takole: na banke odpade 1529 milijonov din ali 43,06 %, na zavarovalnice 31 milijonov din ali 0,88 %, na druge delniške družbe pa 1990,9 milijona din ali 56,06 %. Od tega kapitala odpade 726,5 milijona din ali 36,5 % na industrijska, 708,9 milijona din ali 30,6 % na rudarska in 123,3 milijona din ali 6,3 % na trgovinska podjetja. Velik del kapitala (nad eno milijardo din) odpade na državna podjetja. Ta kapital bo sedaj razdeljen med pridobitne države.

Od junija 1941 dalje se je ustanovilo 49 delniških družb s skupnim kapitalom 195,15 milijona din, 16 delniških družb pa je zvišalo svoje glavnice za skupno 124,3 milijona din.

Baker in svinec

»Südost-Echo« navaja v svojem poročilu o mednarodnem trgu rud in kovin:

Združene države Severne Amerike potrebujejo 2.500.000 ton bakra. Ta predvidena potrošnja je razdeljena takole: za municijo 900 tisoč ton, za vojno mornarico 100 tisoč ton, za posebno oborožitev ladij 150.000 ton, za električne naprave in aparate 500.000 ton, za izvoz v Anglijo 200.000 ton, za civilno potrošnjo pa 250.000 ton za najnujnejše naprave ter 400.000 ton za rezervo.

»U. S. Bureau of Mines« računa, da bo mogoče dobiti 1.750.000 ton bakra, od česar pride na domačo produkcijo 1 milijon, na uvoz pa 750 tisoč ton. Lani je znašala domača produkcija 957.394 ton, kar je za 9 % več kakor l. 1940. Čilenska produkcija bakra se je lani dvignila od 337.000 na 453.527 ton in je bilo od tega izvoženo 440.000 ton v USA.

Združene države in Anglija potrebujejo 1,3 milijona ton svinca. Avstralija, ki je pri svetovni proizvodnji svinca za USA na drugem mestu, lahko prispeva do 300

tisoč ton, Burma, ki je prej dajala na leto okrog 83.000 ton, pa zdaj odpade. Zaradi tega bodo morale Anglija in Združene države znatno povečati svoj uvoz svinca iz Rusije in Afrike.

Potrošnja svinca je lani v USA znašala 790.000 ton, za 25 % več kakor leta 1940., produkcija pa 584.100 (prejšnje leto 549.767) ton. Iz domačih rud so pridobili 472.600 ton, iz inozemskih rud pa ostanek. Uvoz je znašal v prvih devetih mesecih lanskega leta 179.090 ton, prejšnje leto pa 149.889 ton, do čim se je izvoz skrčil od 49.100 na 13.600 ton.

V Španiji se je lani produkcija svinca precej zmanjšala zaradi po-

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke

itd. Škrobi in svetilolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perle

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6, Selenburgova ul. 3
Telefon št. 22-72.

Industriali!

Adottate nel Vostro Ufficio
Nastri per macchina
Carta carbone
Matrici per duplicatori
marca superiore «ITALBA».
Prezzi vantaggiosi. Preventivi a richiesta

Industriali!

Utilizzate in vostri stabilimenti
tracce per macchine
carboni-papir
razmnoževalne matrice
najbolje znamke «ITALBA».
Ugodne cene. — Cenik na zahtevo.
«ITALBA» — TORINO
Piazza Risorgimento n. 12, tel. 76-152.

manjkanja materiala in slabih transportnih razmer. Rudniki Los Guindos so dali l. 1940. nad 42.000 ton, lani pa 35.000 ton. Produkcija se bo letos povečala, ker so začeli obratovati novi svinčeni rudniki.

Trgovinski register

Spremembe in dodatki:

»Jugoles«, lesna industrija, dr. z o. z. v likvidaciji, Črnomelj. Sklep glede vpisane razdružilve in prehoda te družbe v likvidacijo se zaradi prenosa sedeža družbe v Ljubljano razveljavlja. Likvidator Poznič Franc se razreši svojih poslov.

»Jugosijalica«, družba z o. z. v Ljubljani, podružnica v Zagrebu. Družba se je razdružila in prešla v likvidacijo. Likvidator: Maras Martin, knjigovodja v Zagrebu, Pantovčak 63.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani. Izbrisejo se člani upravnega sveta: Šarabon Andrej, baron dr. Born Karl, Bahovec Josip in dr. Skoberne Jurij. Vpišejo pa se člani upravnega sveta: Volk Avgust, trgovec v Ljubljani, dr. Krivic Rudolf, odvetnik v Ljubljani, in dr. Hacin Josip, odvetnik v Ljubljani.

Manufaktura Novak, družba z o. z. v Ljubljani. Družba se je z notarskim aktom razdružila in prešla v likvidacijo. Likvidator: Novak Franjo, trgovec v Ljubljani, Slomškova ulica 6.

Izbris:

»Crowntex« Kronich & Prebil, Ljubljana. Mehanična tkalnica — zaradi razdružilve.

Ign. Vek & Comp, obratovanje montažne delavnice v Ljubljani — zaradi opustitve obrata.

Velika skladišča v Bukarešti

Narodni zadružni zavod v Bukarešti hoče postaviti nova velika skladišča za blago, ki je bilo nabavljeno za preskrbo prebivalstva. V načrtu so skladišče za tekstilne surovine, trinadstropno skladišče za 1000 vagonov živil, skladišče za 350 vagonov raznega blaga ter velika shramba za poljedelske stroje. Stroški za ta skladišča, ki jih nameravajo urediti letos do konca oktobra, so preračunani na 104 milijone lejev.

Izmenjava blaga med Romunijo in Turčijo

V Bukarešti se romunski in turški delegati pogajajo o novi blagovni izmenjavi, ki se tiče predvsem surovin in industrijskih izdelkov. Pogodili so se, da bo Romunija dajala celulozo, karbid in petrolejske proizvode, iz Turčije bo pa dobivala predvsem bombaž in baker. Od nove blagovne izmenjave bo imela veliko korist romunska industrija, ker bo za presežek svoje proizvodnje dobila važne surovine.

Gospodarske vesti

Sporazumno med delojemalci in delodajalci so bile določene minimalne mezde za kmetijske delavce. Po tem sporazumu dobe nad 16 let stari hlapeci in dekle draginjske doklade od 25 do 70 lir h plačam od 100 do 300 lir. Minimalna plača je določena na 150 lir. Za dninarje se uvedejo minimalne dneve 20 lir. Sporazumno so določene tudi naturalne dajatve.

Hrvatska je bila 7. aprila 1942 sprejeta v svetovno pošto zvezo.

Hrvatska vlada je izdala naredbu o državnih praznikih. Državna praznika sta 10. april, dan ustanovitve Nezavisne Države Hrvatske in 20. junij, ko je bil ustreljen Stjepan Radić.

Zaradi načrtne gojitve sadja v Srbiji je srbska vlada razdelila vso deželo v sadne okraje ter za vsak okraj predpisala, katere sadne vrste mora gojiti. Češplje bodo v bodoče gojili v krajih med Drino in Sumadijo, jabolka v območju zapadne Morave, marelice, breskve, češnje in višnje pa v okrajih ob južni Moravi, ob Timoku in v Pomoravju.

Zaradi varčevanja s papirjem so morali dnevniki v Srbiji skrajšati svoj obseg. Tudi vsi uradi morajo čimbolj varčevati s papirjem. Prošnje in pritožbe se smejo pisati samo na polovici pole.

Bolgarska vlada je ukinila vse svoječasno odrejene omejitve v železniškem prometu. V soboto je bil železniški promet obnovljen v starem obsegu.

Da se poveča reja prašičev, je madžarska vlada oprostila vse kmetovalce, ki se do 15. avgusta zavežejo, da bodo redili prašiče, predpisane oddaje 22 % pridelka jčmena oz. 30 % pridelka koruze.

Ker je Madžarska zadostno oskrbljena z jajci, je dovolila vlada trgovcem, da izvažajo jajca. Dosedaj je bilo izdanih 10.000 izvoznih za jajca.

Zaradi racionalizacije v industriji se je v Nemčiji izvedla koncentracija v proizvodnji margarine. Velik del tvornic je prevzela vodilna nemška tovarna za margarino Jurgens-Werke v Hamburgu. Odslej se bo proizvodnja margarina le v 31 tovarnah, ki so najbolj racionalizirane. Pred vojno je bilo v Nemčiji 148 tovarn za margarino.

12 novih sladkornih tovarn dobi Francija. Po naredbi francoske vlade je dovoljena zgraditev osem novih tovarn, štiri velike žganjarne pa se bodo spremenile v sladkorne tovarne.

Denarstvo

Stare hranilne knjižice Poštne hranilnice izgube na Hrvatskem s 1. novembrom veljavo ter se morajo do tega dne zamenjati za nove.

Inflacije v Nemčiji ne bo, kakor je izjavil državni tajnik nemškega finančnega ministrstva dr. Reinhardt, in sicer iz naslednjih razlogov. Nemčija krije v sedanji vojni 50 % svojih potreb z davki, v prejšnji vojni je krila samo 13 %. Nemški narodni dohodek se je v vojni dvignil na 120 do 130 milijard mark, mesečna štednja pa na 4 do 5 milijard, kar zadostuje za posojila, ki jih mora najeti Nemčija. Denarni obtok se je sicer povečal od 13,3 na 23 milijard mark, kar pa je bilo potrebno zaradi priložitve novih ozemelj, povečanega narodnega dohodka in zaradi drugih potreb. Tudi če bi vojna trajala še leta, ne bo v Nemčiji inflacije.

INDUSTRIA COMMERCIO ARTICOLI TECNICI

Antonio Quintavalle S. A. - TRIESTE

Via Cesare Battisti n. 4 — Telefon 68-38

Delniška glavnica Lit 1.000.000.— povsem vplačana

Prodajni urad z zalogo:

Ell. Zerbini & Co. — Orodje za mehaniko in industrijo.

Filp — Precizne pile, rašple in mizarsko orodje.

S. A. Mole Norton — Brusilne kolute in strgalne pile.

S. I. A. U. — Jeklo za orodje, konstrukcije in nerjavča jekla.

S. A. Acciaierie Bolzano — Lito in kovano, surovo in obdelano železo.

S. K. F. — Kroglični in valjni ležaji.

»TAS« — AVTOMATIČNE STRUŽNE GLAVE ZA REZANJE NAVOJEV NA ZAKLOP.

Zastopstvo: Drago Čeferin, Ljubljana, Gledališka 7.

Telefon 27-57

HAHN & KOLB

in Acc.
MILANO
Piazza Duca d'Aosta 12
Telef. 266-422 Teleg. ANKOLB
TORNI AUTOMATICI »INDEX«
Avtomatične stružnice »Index«
Passaggio barra fino a 60 mm
palična odprtina do 60 mm
MACCHINE UTENSILI SPECIALI
Stroji, specialno orodje
STRUMENTI DI MISURA
Merilne priprave
UTENSILERIA SPECIALE
Izdelava specialnega orodja

COTONIFICIO VALLETICINO

TVORNIČA
BOMBAŽA

Milano

Via Principe Umberto, 34